รายงานผลการดำเนินโครงการ

โครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก

ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลง

โดย

นางสุดารัตน์ พรหมกัณฑ์

นางสาวยุรตรี แตงชุ่ม

นางวัชราพรรณ ทองสมรักษ์

นางสาวอัจฉริยา นคะจัด

นางจุฑารัตน์ ทองบ่อ

นางสาววราภรณ์ รัตนวิศิษฐ์

คลินิกเด็กและวัยรุ่น

โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

จ.
WS350
44ร
550

รายงานผลการดำเนินโครงการ

โครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก

ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลง

โดย

นางสุดารัตน์	พรหมกัณฑ์
นางสาวยุรตรี	แตงชุ่ม
นางวัชราพรรณ	ทองสมรักษ์
นางสาวอัจฉริยา	นดะจัด
นางจุฑารัตน์	ทองบ่อ
นางสาววราภรณ์	รัตนวิศิษฐ์

คลินิกเด็กและวัยรุ่น

โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

กิตติกรรมประกาศ

รายงานผลการดำเนินโครงการจัดทำนวัตกรรมสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลงสำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่ายดังต่อไปนี้

นายแพทย์ทวี ตั้งเสรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

นางสาวศิริพร ทองบ่อ รองหัวหน้าหน่วยจิตสังคมบำบัด โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆในการดำเนินโครงการ

อาจารย์สมจิตต์ ไกรศรี หัวหน้างานศิลปะบำบัด สถาบันราชานุกูล ที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงและความตรงของเนื้อหาและให้คำแนะนำอื่น ๆ

นางสาวปริยสุทธิ์ อินทสุวรรณ หัวหน้าคลินิกเด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนรินทร์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอื่น ๆในการดำเนินโครงการ

นายพร เคหะลูน เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาที่ให้คำแนะนำต่าง ๆในการดำเนินโครงการ

กลุ่มงานโสตทัศนศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการจัดทำสื่อภาพและเสียงและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการ

ครอบครัวเบสเซอร์ลิ่งที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำสื่อภาพและเสียงเป็นอย่างดี

นายร่มฟ้า จงดา บรรณารักษ์ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ ที่กรุณาสืบค้นข้อมูลและให้คำแนะนำในการดำเนินโครงการ

คณะผู้จัดทำ

เลขทะเบียน 000938
วันที่ 4 ธ.ค. 2550
เลขเรียกหนังสือ
WS 350 ส44ร 2550

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
สารบัญตาราง		ก.
บทที่ 1	บทนำ	1
บทที่ 2	การทบทวนเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3	วิธีการดำเนินโครงการ	8
บทที่ 4	ผลการดำเนินโครงการ	16
บทที่ 5	สรุปผลการดำเนินโครงการและข้อเสนอแนะ	23
เอกสารอ้างอิง		
ภาคผนวก		

สารบัญตาราง

เรื่อง		หน้า
ตารางที่ 1	ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการ	16
ตารางที่ 2	ตารางแสดงระดับความพึงพอใจต่อโครงการ	17
ตารางที่ 3	ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก	18
ตารางที่ 4	ตารางแสดงระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบและช่องทางที่ถ่ายทอดองค์ความรู้	20
ตารางที่ 5	ตารางแสดงระดับความพึงพอใจต่อสื่อภาพและเสียงตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง	22

บทที่ 1
บทนำ

1.ความสำคัญของการดำเนินโครงการ

ปัจจุบันจากการให้บริการของหน่วยงานได้ให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองในเรื่องการกระตุ้นพัฒนาการของเด็กออทิสติกโดยในช่วงปี พ.ศ.2549และ พ.ศ.2550 มีการพัฒนาทักษะการฝึกเด็กที่บ้านสำหรับผู้ปกครองและมีผู้ปกครองจำนวน 1 รายที่ฝึกปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานและประสบผลสำเร็จด้วยการกระตุ้นพัฒนาการเด็กออทิสติกด้วยเสียงเพลงโดยผู้ปกครองได้คิดค้นวิธีการกระตุ้นพัฒนาการด้วยตนเองและผสมผสานการใช้ทฤษฎีดนตรีบำบัดร่วมด้วยและนำไปฝึกบุตรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานเพื่อให้มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านภาษา ทางหน่วยงานจึงได้เห็นความสำคัญของการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองเด็กออทิสติกที่สามารถฝึกกระตุ้นบุตรด้วยการใช้เสียงเพลงจนประสบความสำเร็จเพราะการกระตุ้นพัฒนาการเด็กออทิสติกต้องใช้ทั้งกำลังกายและกำลังใจรวมทั้งความอดทนในการฝึกเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญ เชื่อกันว่า ออทิสติกเป็นความผิดปกติของการทำหน้าที่ของสมองบางส่วน[1,4,10,15] ที่ก่อให้เกิดความผิดปกติทำให้มีพัฒนาการล่าช้าและผิดปกติเกี่ยวกับการสื่อสารและการใช้ภาษา ความผิดปกติในด้านอารมณ์ การสนใจบุคคลอื่นและมีความผิดปกติทางด้านพฤติกรรม เช่น การทำอะไรซ้ำ ๆ การกรีดร้อง ซนผิดปกติ อีกทั้งยังขาดจินตนาการในการเล่น ทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถตอบสนองหรือรับรู้ต่อสิ่งกระตุ้น ในปัจจุบันมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการบำบัดรักษาเด็กออทิสติกในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การใช้ดนตรีบำบัด โดยศึกษาวิจัย กลุ่มดนตรีบำบัดในเด็กออทิสติก[9] พบว่ากลุ่มดนตรีบำบัดในการศึกษาช่วยให้ทักษะทางสังคมดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ในแง่อื่น ๆ แม้ว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม พบว่าเด็กออทิสติกบางคนได้พัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านภาษา (เด็กที่ไม่สามารถพูดสามารถพูดและร้องตามเพลงได้) ด้านสมาธิ (เด็กสามารถให้ความสนใจในบางกิจกรรมได้ต่อเนื่อง ไม่วอกแวก)

ดนตรีบำบัดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ในประเทศไทยและประเทศอังกฤษ[5] โดยเฉพาะในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ดนตรีบำบัดเป็นสิ่งจำเป็นที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับเด็กพิการสำหรับการเรียนรู้และเป็นส่วนหนึ่งในระบบการเรียนร่วม ทุกวันคนเราใช้ดนตรีและเสียงสำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยไม่ได้ตระหนักถึงประโยชน์ของดนตรี เราใช้เสียงของเราเพื่อเรียกร้องความสนใจหรือใช้เสียงของแตรรถยนต์เพื่อเตือนให้เราทราบในบางอย่าง แต่ที่เห็นได้ชัดก็คือการใช้ดนตรีเพื่อการเต้นรำ เราแทบจะไม่ทราบหรือรู้สึกเลยว่าเรากำลังเคาะจังหวะให้เข้ากับเพลงโดยไม่รู้ตัว คนพิการและคนที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ ผู้ที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้อย่างรุนแรงไม่มีความต้องการที่จะจำแนกชนิดเครื่องดนตรีหรือการบรรเลงเพลงเพื่อที่จะทำให้รู้สึกผ่อนคลายเมื่อได้ฟังเพลง ดนตรีสามารถถูกใช้ได้อย่างมีประโยชน์โดยเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ บุคคลทั่ว ๆไปสามารถใช้ดนตรีบำบัดได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็น

นักดนตรีหรือนักดนตรีบำบัด แต่ในความเป็นจริงการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์อย่างมากสำหรับเด็กนั้นควรจะทำที่โรงเรียนพร้อมกับครูและการทำในบ้านพร้อมผู้ปกครองจะทำให้ได้ผลการเรียนรู้ที่มาก

จากการศึกษา[12] เรื่อง โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปัญญาอ่อน วัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบครัวมีความรู้และความเข้าใจในการพัฒนาเด็กและส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งในการดูแลเด็กปัญญาอ่อนด้วยตนเอง พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการให้บริการดูแลเอาใจใส่เด็ก พอใจมากคิดเป็นร้อยละ 79.88 ผู้ปกครองได้รับความรู้และความเข้าใจในโปรแกรมการสอนสามารถนำความรู้ไปช่วยพัฒนาเด็กได้ผลมาก คิดเป็นร้อยละ 69.57 ผู้ปกครองเห็นว่าความสัมพันธ์และความเข้าใจกันระหว่างผู้ปกครอง ครูและเด็กมีความสำคัญต่อการฝึกให้ได้ผลมาก คิดเป็นร้อยละ 89.13 ผู้ปกครองมีโอกาสรับฟังปัญหาซึ่งกันและกันทำให้มีการพูดคุยในการดูแลและแก้ปัญหาได้มากคิดเป็นร้อยละ 63.05 และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ขอให้จัดทำคู่มือเพื่อนำไปฝึกที่บ้านและประเมินผลเป็นช่วง ๆ

จากการเขียนบทนำในหนังสือ เรื่อง โลกใบเล็ก ออทิสติก สื่อเพื่อรักและเข้าใจ [2] เขียนไว้ดังนี้ การช่วยเหลือเด็กออทิสติกนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองก็ดี ครู อาจารย์ก็ดี หรือผู้ที่เกี่ยวข้องก็ดีต้องยึดหลักอดทน เอาใจใส่กับเด็กและให้โอกาสกับเด็ก ต้องมีความอดทนเพราะว่าเด็กมีความจำกัดในด้านการปฏิบัติตามคำแนะนำ มีข้อจำกัดในเรื่องของพฤติกรรม อารมณ์หรือความสนใจ พ่อแม่จำเป็นต้องมีความมานะพยายามอย่างมากที่จะต้องค่อย ๆ สอนเด็กอย่างค่อย ๆเป็น ค่อยๆไป เด็กออทิสติกนั้นก็คือ มนุษย์คนหนึ่งที่ต้องการ ความรัก ความเข้าใจ ความห่วงใย ความเอื้ออาทร เพราะฉะนั้นความอบอุ่นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ใหญ่จำเป็นจะต้องมีให้เด็กออทิสติกอย่างต่อเนื่อง จริงจังและจริงใจเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น

จากใบความรู้[11] ของคู่มือสุขภาพจิตศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติก พ่อแม่ต้องเข้าใจว่าตนเองเป็นผู้ร่วมบำบัด เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการกระตุ้นพัฒนาการของบุตร ดังนั้นแพทย์ผู้ให้การวินิจฉัยจะต้องช่วยประคับประครองอารมณ์ของพ่อแม่ตลอดจนชี้ให้เห็นความสำคัญของพ่อแม่ด้วยเพราะพ่อแม่หลายรายอาจเข้าใจผิดว่าหน้าที่ของการรักษาอยู่ที่บุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น ถ้าพ่อแม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของตนและฝากความหวังไว้กับครูฝึก โรงพยาบาลหรือโรงเรียน โดยหวังว่าโรงพยาบาลจะทำให้เด็กดีขึ้น แต่เด็กนั้นอาจจะไม่ดีเท่าที่คิด ถ้าพ่อแม่ไม่ร่วมด้วยช่วยเหลือด้วยเพราะการฝึกเด็กออทิสติกต้องอาศัยเวลา ความอดทนและความพยายามรวมทั้งทุ่มเทอย่างมาก ดังนั้นคงไม่มีใครทำได้ดีเท่าพ่อแม่ พ่อแม่จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการรักษาที่สุด

ทางหน่วยงานจึงเล็งเห็นความสำคัญของการฝึกกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาด้วยการใช้เสียงเพลงโดยผู้ปกครองสามารถฝึกลูกได้เองและต้องการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองเด็กออทิสติกให้สามารถนำความรู้ที่ได้จากนวัตกรรมสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติกที่มีเนื้อหาง่ายและภาษาไม่เป็นวิชาการมากนักไปปรับใช้ในการฝึกที่ถูกต้องและเหมาะสมกับเด็กเพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพได้สูงสุดตามศักยภาพที่มีอยู่ รวมทั้งผู้ปกครองสามารถพึ่งตนเองในการช่วยเหลือบุตรของตนได้และอีกทั้งเป็นการเสริมความภาคภูมิใจของผู้ปกครองและไม่เป็นการพึ่งพิงสถานบริการสาธารณสุขและสถานบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หน่วยงานคิดว่านวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นมานี้จะสามารถนำไปถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ในระดับชุมชน ระดับจังหวัดและในระดับประเทศต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อยกระดับความสามารถของผู้ปกครองเด็กออทิสติก
2. เพื่อผลิตสื่อที่จะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง
3. เพื่อเผยแพร่ความรู้จากผู้ปกครองสู่ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ปกครองและครอบครัวเด็กออทิสติกและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติกที่มารับบริการในโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์
2. โรงเรียน โรงพยาบาลและสถานบริการที่มีความประสงค์จะใช้ประโยชน์จากสื่อ

4.ระยะเวลาดำเนินโครงการ

เดือนเมษายน 2550 ถึงเดือนสิงหาคม 2550 ณ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น

5.เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

1. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการอบรม/สัมมนาของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
2. แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบและช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
3.แบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อและภาพและเสียง ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง จัดทำโดย คลินิกเด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

6.นิยามศัพท์ที่ใช้ในโครงการ

ออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการบกพร่องในด้านภาษาและด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีความผิดปกติทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม ขาดจินตนาการ มีพฤติกรรมซ้ำ ๆ เช่น หมุนตัว โยกตัว ซนผิดปกติ ซึ่งจะสังเกตได้ตั้งแต่วัยทารกจนถึง 3 ปีโดยมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากเด็กวัยเดียวกันอย่างมาก

การกระตุ้นพัฒนาการเด็กออทิสติก หมายถึง การส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กออทิสติกที่มีพัฒนาการล่าช้าในด้านต่าง ๆ ได้แก่ พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา พัฒนาการด้านการใช้ภาษา และพัฒนาการด้านทักษะทางสังคมให้มีพัฒนาการดีขึ้น

การกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลง หมายถึง การกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาด้วยการใช้เสียงเพลงโดยใช้เพลงสั้นๆโดยเสียงเพลงที่ใช้ต้องมีระดับของเสียงค่อนข้างอยู่ในระดับกลางหรือในระดับต่ำเพื่อช่วยเสริมสร้างสมาธิของเด็ก กระตุ้นพัฒนาทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา พัฒนาทักษะการเรียนรู้ กระตุ้นประสาทสัมผัส พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวอีกทั้งช่วยลดความวิตกกังวล

7.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ปกครองและครอบครัวบุคคลออทิสติกมีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น
2. ผู้ปกครองและครอบครัวบุคคลออทิสติกสามารถนำความรู้ที่ได้จากนวัตกรรมมาปรับใช้ในการฝึกที่ถูกต้องและเหมาะสมกับเด็ก
3. มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการดูแลเด็กออทิสติกระหว่างผู้ปกครองและครอบครัวบุคคลออทิสติก
4. บุคคลากรและสถานบริการทางสาธารณสุขที่ให้บริการส่งเสริมพัฒนาการมีนวัตกรรมเพื่อสาธิตการกระตุ้นพัฒนาการเด็กด้วยการใช้เสียงเพลง
5. ประชาชนหรือผู้สนใจเข้าถึงองค์ความรู้ได้ง่าย

8.งบประมาณ

งบประมาณจากศูนย์สุขภาพจิตที่6 ร่วมกับ รพ.ยุวประสารทไวทโยปถัมภ์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 10,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก ผู้จัดทำโครงการได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอดังนี้

1. ความหมายของออทิสติก

เด็กออทิสติก [1,4,10,15] คือ เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าทั้งในด้านภาษาการสื่อสาร ด้านสังคมและด้านภาษา การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการมีจินตนาการ โดยมีการแสดงออกของพฤติกรรมซ้ำ ๆ เลียนรู้ได้โดยการเลียนแบบ ซึ่งจะสามารถสังเกตได้ตั้งแต่วัยทารกจนถึง 3 ปี โดยมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากเด็กวัยเดียวกันอย่างมาก

2. ความหมายของการกระตุ้นพัฒนาการ

การกระตุ้นพัฒนาการในเด็กออทิสติก[3,8,11] สรุปได้ว่าหมายถึง การกระตุ้นพัฒนาการในด้านที่มีความบกพร่อง การกระตุ้นพัฒนาการควรกระตุ้นในทุก ๆ ด้านที่มีปัญหาไม่ว่าจะเป็นด้านการเคลื่อนไหว การใช้มือหยิบจับ การใช้ภาษา การเข้าใจภาษาและการช่วยเหลือตนเอง รวมถึงการกระตุ้นปลายประสาทสัมผัสในการรับรู้ การมองเห็น การได้ยิน การสัมผัสทางกาย การรับรู้กลิ่น การรับรู้รส การฝึกควรเลียนแบบบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่บ้าน แล้วนำสิ่งเหล่านั้นมาสอนเป็นทักษะต่างๆ ที่ให้เด็กเรียนรู้เพื่อให้พ่อแม่และตัวเด็กเองนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ พยายามให้เด็กช่วยเหลือตัวเองให้มากที่สุด ควรมีการทำพฤติกรรมตัวอย่างเพื่อให้เด็กได้เลียนแบบและทำซ้ำ ๆ กันหลายครั้งเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การสอนหรือการกระตุ้นพัฒนาการสามารถทำได้โดยไม่เลือกเวลาหรือสถานที่ ควรให้แรงเสริม ให้กำลังใจและคำชมเชย ทั้งคำพูดและการกระทำ เมื่อเด็กสามารถทำพฤติกรรมที่สอนหรือฝึกหัดได้

การกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลง [1,5] หมายถึง การกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาด้วยการใช้เสียงเพลงโดยใช้เพลงสั้น ๆ โดยเสียงเพลงที่ใช้ต้องมีระดับของเสียงค่อนข้างอยู่ในระดับกลางหรือในระดับต่ำเพื่อช่วยเสริมสร้างสมาธิของเด็ก กระตุ้นพัฒนาทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา พัฒนาทักษะการเรียนรู้ กระตุ้นประสาทสัมผัส พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวอีกทั้งช่วยลดความวิตกกังวล

3. ความหมายของดนตรีบำบัด

ดนตรีบำบัดหรือการใช้เสียงเพลงบำบัด [5,9,17] เป็นการบำบัดอีกสาขาหนึ่งที่จัดให้มีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านต่าง ๆให้เด็กมีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านดีขึ้น เช่น ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านการสื่อสาร เป็นต้นและเพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดให้เด็กได้มีความร่าเริงสนุกสนาน มีอารมณ์เบิกบานแจ่มใส อีกทั้งยังช่วยปรับเปลี่ยนหรือลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กอีกด้วย

ปัจจุบันมีเด็กที่เข้ารับการบำบัด 5 สาขาด้วยกัน คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องด้านร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา และเด็กออทิสติก ซึ่งการบำบัดในเด็กออทิสติกกระตุ้นพัฒนาการทางด้านอารมณ์โดยให้เด็กอยู่นิ่ง สนใจ

เครื่องดนตรีและกิจกรรมได้เล่นตามความสนใจ กระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาโดยให้เด็กเรียนรู้เครื่องดนตรีแต่ละชิ้นและเด็กสามารถเล่นเป็นจังหวะได้ กระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านภาษาโดยสามารถบอกชื่อเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นได้ กระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายโดยให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายให้เป็นจังหวะตามเสียงเพลง กระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาด้านสังคมโดยให้เด็กได้รวมกลุ่มเล่นกิจกรรม

การจัดให้มีกิจกรรมด้านดนตรี[17]ได้แก่ การฟังเพลง การร้องเพลง การเล่นดนตรีและการเคลื่อนไหวประกอบดนตรีในชีวิตประจำวันจะทำให้เป็นผู้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ การฟังเพลงจะทำให้เกิดความสงบ ผ่อนคลาย มีชีวิตชีวา สดชื่นหรือมีพลังได้ ลดความวิตกกังวล การร้องเพลงช่วยในการฝึกการหายใจ การพูด การใช้ภาษา การแสดงออก ฝึกสมาธิการฟัง ช่วยให้เกิดความสุขเพลิดเพลินสร้างความมั่นใจในตนเอง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา[10] เรื่อง กลุ่มดนตรีบำบัดในเด็กออทิสติก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความรุนแรงของพฤติกรรมออทิสติกหลังจากได้รับการทำกลุ่มดนตรีบำบัด ทำกลุ่มดนตรีบำบัดในผู้ป่วยเด็กออทิสติกจำนวน 6 คนที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุ 2 –7 ปี การประเมินความรุนแรงของภาวะออทิสติกโดยใช้ childhood autistic rating scale (CARS) ก่อนและหลังการทำกลุ่มดนตรีบำบัด ผลการศึกษาพบว่าหลังจากทำกลุ่มบำบัดครบ 20 ชั่วโมง ค่าคะแนน CARS ลดลงจาก 31.66 เป็น29.83 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม(CARS Item I และ II) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p=0.0312) เมื่อติดตามพฤติกรรมจนครบ 20 ครั้ง สรุปว่ากลุ่มดนตรีบำบัดสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กออทิสติกได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางด้านสังคม

จากการศึกษาเรื่อง ดนตรีบำบัดสำหรับเด็กพิการ[6] การศึกษาเฉพาะกรณีในสถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของดนตรีบำบัดในการลดความซึมเศร้าของเด็กพิการจากสถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ดอายุระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 7 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบวัดความซึมเศร้าของเด็ก (Children's Depression Inventory) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1.ภายหลังได้รับการบำบัดด้านกิจกรรมบำบัดเด็กพิการมีระดับความซึมเศร้าไม่แตกต่างจากก่อนได้รับการบำบัดด้วยกิจกรรมดนตรีบำบัดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2.เด็กพิการกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการบำบัดด้วยกิจกรรมดนตรีบำบัดมีระดับความซึมเศร้าไม่แตกต่างไปจากเดิมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 3.ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดด้วยกิจกรรมดนตรีบำบัดมีระดับความซึมเศร้าไม่แตกต่างจากระดับความซึมเศร้าของกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการบำบัดด้วยกิจกรรรมดนตรีบำบัดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากรายงานการวิจัย [12]เรื่อง โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาการเรียนของเด็กปัญญาอ่อน วัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กและส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งในการดูแลเด็กปัญญาอ่อนด้วยตนเอง ซึ่งดำเนินการเป็น 2 ระยะ ระยะแรกจำนวน 159 คน ระยะที่สอง อบรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาทักษะ

การดูแลเด็กปัญญาอ่อน สรุปผลโครงการมีดังนี้ 1. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการเอาใจใส่เด็กพอใจมาก 79.88% 2. ผู้ปกครองได้รับความรู้และความเข้าใจในโปรแกรมสามารถนำความรู้ไปช่วยพัฒนาเด็กได้มาก 69.57 % 3. ผู้ปกครองเห็นว่าความสัมพันธ์และความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ครูและเด็กมีความสำคัญต่อการสอนให้ได้ผลมาก 89.13 % 4. ผู้ปกครองมีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันทำให้มีกำลังใจในการดูแลและแก้ปัญหาได้มาก 63.05 % สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง 1.ขอให้ทางโรงเรียน ฝึกสมาธิ ฝึกพูด การอ่านและเขียน 2.ช่วยปรับพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อนำไปฝึกที่บ้านและประเมินผลเป็นช่วงๆ 3. เสนอให้จัดชมรมผู้ปกครอง 4. หลังจากเข้าร่วมโครงการเด็กพัฒนาดีขึ้นมาก ช่วยเหลือตนเองได้ดี อ่านและเขียนได้เฉพาะตัวเฉพาะบุคคล(Individual educational program:IEP) ผ่านกิจกรรมหลากหลายรูปแบบตลอดทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม รวมทั้งกิจกรรมเฉพาะผู้ปกครอง เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถประเมินสภาพปัญหา วางแผนแก้ไขปัญหา ดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสมและสรุปผลการมีส่วนร่วมมาดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องได้ รูปแบบการจัดบริการจะประกอบด้วยการรับเด็กและผู้ปกครองในรูปแบบโรงพยาบาลกลางวันเป็นระยะเวลา 3 เดือน หลังจากนั้นเด็กและผู้ปกครองจะได้รับการประเมินทุกเดือนอีก 6 ครั้ง เพื่อประเมินผลและแก้ไขปัญหา รวมทั้งเสริมความรู้และกิจกรรมให้กับผู้ปกครองทดลองดำเนินการในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ปรากฏผลที่เป็นรูปธรรมที่น่าพึงพอใจทั้งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้ปกครอง การยอมรับของครอบครัวและสังคม พัฒนาการของเด็กและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งนี้ปีงบประมาณ 2546 บุคลากรในตึกเด็กเล็ก 2 จะได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวไปจัดสร้างเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดูแลบุคคลปัญญาอ่อนในวัยเด็กระดับต่าง ๆและชุมชนต่อไป

จากการศึกษาวิจัย [16] เรื่อง บทบาทของครอบครัวต่อการฟื้นฟูเด็กออทิสติกในจังหวัดขอนแก่น เป็นการศึกษาสภาพปัญหาของครอบครัวเด็กออทิสติกเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับเด็กออทิสติกและครอบครัวโดยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกครอบครัวเด็กออทิสติกจำนวน 8 ครอบครัวในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

- ด้านการฟื้นฟูทางการแพทย์ พบว่า พ่อแม่เริ่มสังเกตเห็นความผิดปกติของลูกในช่วงอายุระหว่าง 1-3 ปี แต่ไม่ทราบว่าลูกเป็นออทิสติกและแพทย์ทั่วไปส่วนมากไม่ทราบเช่นกัน โดยมากจะทราบว่าลูกเป็นออทิสติกเมื่ออายุ 2-4 ปีพ่อแม่จะได้รับการแนะแนวทางปฏิบัติต่อลูกที่เป็นออทิสติก เช่น การฝึกพูดและการใช้ยาในกรณีที่จำเป็น ซึ่งขัดแย้งกับกระบวนการฟื้นฟูทางการแพทย์ที่ควรให้บริการโดยความร่วมมือแบบสหวิชาชีพ ได้แก่จิตแพทย์ นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด นักสังคมสงเคราะห์และนักวิชาการด้านการศึกษาและงานอาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าบริการฝึกพูดมีไม่เพียงพอต่อความต้องการและยาที่ใช้แก้ไขปัญหาเด็กออทิสติกมีราคาแพงผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง

- ด้านการศึกษา พบว่า พ่อแม่เด็กออทิสติกต้องฟันฝ่าอุปสรรคนานัปการเพื่อหาโรงเรียนให้บุตรหลานของตนเอง แต่โรงเรียนทั่วไปไม่สามารถรับเด็กออทิสติกเข้าเรียนได้อย่างยั่งยืนเป็นเพียงการยอมรับเข้าเรียนแต่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ปัจจุบันเด็กออทิสติกต้องเข้าเรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมหรือจัดชั้นเรียนพิเศษ ซึ่งปัญหาที่พบคือ ขาดอัตรากำลังครูผู้สอน ขาดพี่เลี้ยง หลักสูตรไม่มีความชัดเจน ขาดการวิจัยเทคนิควิธีที่เหมาะสมกับเด็กออทิสติก เป็นต้น

- ด้านการประเมินตนเอง พบว่า พ่อแม่ส่วนใหญ่เมื่อทราบว่าลูกเป็นออทิสติกต่างมีความรู้สึกท้อแท้ รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ บางคนหนักใจเหมือนแบกโลกไว้ทั้งโลกต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควรจึงเริ่มทำใจได้ เนื่องจากความรักลูกและเป็นห่วงอนาคตของลูกเริ่มเห็นความสำคัญในการต่อสู้ชีวิตและตระหนักว่าตนเองมีคุณค่าไม่ต่างจากคนอื่นในสังคมพร้อมทุ่มเททุกอย่างเพื่อลูก

- ด้านความมีอำนาจต่อรองและความสัมพันธ์เชิงอำนาจ พบว่า ครอบครัวเด็กออทิสติกส่วนใหญ่คิดว่าตนเองไม่มีอำนาจต่อรองใด ๆหรือมีน้อย เนื่องจากขาดการศึกษา ความรู้น้อย ครอบครัวไม่เคยเรียกร้องจากรัฐเพราะรัฐไม่สนใจเรื่องคนพิการ

- ด้านชีวิตครอบครัวเด็กออทิสติกต้องพบกับความยากลำบากในการเลี้ยงดูลูกตลอด 24 ชั่วโมง เป็นความเหนื่อยยากทางกายและขาดอิสระในการไปไหนมาไหน บางครอบครัวพ่อแม่ต้องลาออกจากงานทำให้รายได้ลดลงขณะเดียวกันมีรายจ่ายสูงขึ้น

บทที่ 3
วิธีการดำเนินโครงการ

การจัดโครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาด้วยการใช้เสียงเพลง มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.เพื่อยกระดับความสามารถของผู้ปกครองเด็กออทิสติก

2.เพื่อผลิตสื่อที่จะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง

3.เพื่อเผยแพร่ความรู้จากผู้ปกครองสู่ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึง 31 สิงหาคม 2550 ในการจัดทำโครงการมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.ระยะเตรียมการ

1.1 ประชุมวางแผนคณะทำงานในการจัดทำโครงการ

1.2 จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อสกัดองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดทำสื่อภาพและเสียง

1.3 ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสื่อภาพและเสียง

1.4 เตรียมผู้ปกครองในการจัดทำสื่อภาพและเสียงโดยมีการเซ็นยินยอมเข้าร่วมโครงการ

1.5 เตรียมทีมงานในการออกไปถ่ายทำสื่อภาพและเสียง

1.6 ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในการจัดทำสื่อภาพและเสียง

1.7 ทบทวนเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง

2.ระยะดำเนินการ

2.1 จัดอบรมเพื่อสกัดองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดทำสื่อภาพและเสียงวันที่ 28-29 พฤษภาคม 2550 ตามกำหนดการประชุม

กำหนดการประชุม

โครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก

วันที่ 28-29 พฤษภาคม 2550 เวลา 8.30 – 17.00 น.

ณ ห้องประชุมรุจิรพิพัฒน์ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

.....

วันที่ 28 พฤษภาคม 2550

เวลา 08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
เวลา 09.00 – 09.15 น.	กล่าวเปิดโดย แพทย์หญิงปริยสุทธิ์ อินทสุวรรณ หัวหน้าคลินิกเด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์
เวลา 09.15 – 10.30 น.	ชี้แจงการดำเนินโครงการฯ
เวลา 10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา 10.45 – 12.00 น.	สกัดองค์ความรู้ เรื่อง การจัดทำรูปแบบสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก
เวลา 12.00 -13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 -14.30 น.	สกัดองค์ความรู้(ต่อ)
เวลา 14.30 – 14.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา 14.15- 16.00 น.	ตัวแทนผู้ปกครองนำเสนอสรุปรูปแบบการจัดทำสื่อภาพและเสียง
เวลา 16.30 – 17.00 น.	สรุป อภิปรายและซักถามทั่วไป ปิดการประชุม

วันที่ 29 พฤษภาคม 2550

เวลา 08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
เวลา 09.00 – 10.00 น.	บรรยายเรื่อง การจัดการความรู้ (Knowledge management) โดย นางสุดารัตน์ พรหมกัณฑ์ พยาบาลวิชาชีพ
เวลา 10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา 10.45 – 12.00 น.	บรรยายเรื่อง การกระตุ้นพัฒนาการโดยใช้เสียงเพลง โดยนางพรรณทิพา เบสเซอลิ่ง
เวลา 12.00 -13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 -14.30 น.	พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กออทิสติก โดยผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม
เวลา 14.30 – 14.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา 14.15- 16.00 น.	ตัวแทนผู้ปกครองนำเสนอ
เวลา 16.30 – 17.00 น.	สรุป อภิปรายและซักถามทั่วไป ปิดการประชุม

2.2 รวบรวมองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมวันที่ 28-29 พ.ค.50 มาจัดทำสื่อภาพและเสียงมีเนื้อหา สรุปได้ดังนี้

เนื้อหาที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดูแลเด็กออทิสติกและการสกัดองค์ความรู้ในการจัดทำสื่อภาพและเสียงมีดังต่อไปนี้

1.ประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูกออทิสติก

- เริ่มสังเกตพัฒนาการลูกตั้งแต่อายุได้ 2 ปีและพาลูกไปโรงพยาบาลรามาธิบดีเมื่อรู้แล้วเริ่มศึกษาหาความรู้และนำลูกไปฝึกที่ศูนย์สุขภาพจิตแต่มีปัญหาว่าทำงานไม่ค่อยมีเวลา
- ต้องการแค่ให้ลูกดูแลตนเองได้ให้ลูกกลับมาอยู่กับพ่อที่ขอนแก่น(ช่วงนี้เด็กอายุ 6 ปี)และพาไปฝึกที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9
- ปัจจุบันรู้สึกภูมิใจเพราะรู้เรื่องขึ้นเยอะลูกอยากไปโรงเรียนในตอนเช้าและรู้ว่าตนเองต้องไปโรงเรียน
- กิจวัตรประจำวันอาบน้ำเองได้ต้องกระตุ้นบ้างบิดารู้ว่าเด็กอายุ 12 ปีแต่อายุสมองประมาณ 3 ปี พอใจอย่างน้อยก็ดูแลได้เป็นทั้งพ่อและแม่เพราะขณะนี้ภรรยาอยู่กรุงเทพฯตนเองขอย้ายกลับมาอยู่ขอนแก่นเพื่อดูแลลูก
- สอนให้ลูกรู้จักอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย
- รับโทรศัพท์จากแม่จะฟังเฉย ๆ แต่เด็กรู้ว่าแม่กำลังโทรมา
- มีหนังสือแจ้งถึงผู้ปกครองจากรพ.สมเด็จเจ้าพระยาเพื่อประสานกับผู้ปกครองเด็กพิเศษตอนนี้กำลังดูศูนย์การศึกษาพิเศษที่จังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อรองรับเมื่อพ่อแม่อายุมากขึ้น
- การพบปะผู้ปกครองดีที่ได้แลกเปลี่ยน ระบายความรู้สึกให้กันฟัง
- บิดาดูแลการรับประทานยา น้ำดื่มใส่แก้วแต่นมยังใส่ขวด
- ภูมิใจและจะดูแลกันต่อไป

2.ประสบการณ์การเผชิญความเครียดเมื่อดูแลเด็กออทิสติก

- ทำใจเพราะเป็นลูกของเรา
- ใจเย็น ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมว่าเกิดจากสมองส่วนกลางบกพร่อง
- อบรมทุกที่ นำเทคนิคจากผู้รู้มาพัฒนาลูก
- อดทน รอคอย สักวันเขาต้องดีขึ้น
- พ่อแม่ดูแลและให้คุณครูดูแลช่วยอีก
- ใช้เทคนิคโดยไม่ให้เขารู้ว่ากำลังสอนเขา กอดเขา นั่งรอให้ลูกนับ 1 – 100 ให้ลูกหลับตา ลดอาการก้าวร้าวลงได้
- ใช้ธรรมชาติและธรรมะช่วยเหลือเขา
- พัฒนาจิตก่อน มองโลกในแง่ดี มีมืดต้องมีสว่าง
- ท้อ ร้องไห้ เครียด
- ดึงลูกออกจากโลกส่วนตัวพาไปเที่ยวข้างนอก
- ลูกสาวคนโตช่วยให้คำแนะนำคุณแม่

- ศึกษาหาความรู้จากคอมพิวเตอร์ด้วยความอดทน
- เป็นแม่แบบให้ลูก เพื่อให้ลูกเกิดการเรียนรู้
- ฝึกการอาบน้ำแต่งตัวใช้เวลา 1 ปีเต็ม
- ภูมิใจที่ปัจจุบันลูกทำได้
- อดทนมากศึกษามา 5 ปีแล้วเพื่อลูก
- "ลูกต้องหาย" ให้กำลังใจตัวเอง "สักวันหนึ่งลูกต้องหาย"
- ร่างกายบริจาคให้หมดแล้ว
- เข้ากับคนอื่นได้แล้วประกอบเพลงได้
- เรียนได้วาดเขียนได้
- มีอะไรช่วยกันปรึกษา
- ครั้งแรกเฉยๆ เพราะไม่ทราบว่าว่าร้ายแรง อยู่ไปธรรมดา
- พออายุ 15 ปี เริ่มก้าวร้าว เอาแต่ใจ
- พ่อตื่นตัวสายไป
- หาหนังสือมาศึกษา ไม่ตามใจมาก
- จะพยายามไม่ทราบว่าจะดีแค่ไหน
- ฝากพ่อแม่ที่มีลูกยังเด็กศึกษาให้มาก
- เมื่อรู้รับได้หาวิธีการจะทำอย่างไรต่อไป
- ปรึกษาหารือกับแฟน
- พัฒนาเขาให้ได้ตามวัยดีกว่าอยู่เฉย ๆ
- ปรึกษาพี่ ๆที่มีความรู้
- อยากมีส่วนช่วยลูกชาวบ้านที่เป็นออทิสติก
- แม่เขารับได้เพราะได้อ่านมาบ้าง
- ทำใจเราต้องดูแลเขาตลอดไป

3.ความคาดหวังกับลูกขณะนี้และอนาคต

- ช่วยเหลือตัวเองได้
- ทุกวันนี้ลูกก็ดีขึ้นพอควร
- อยากให้ลูกเข้ากับสังคมได้ รู้ว่าอะไรคืออะไรก็พอใจแล้ว
- น้องนิวอายุ 18 ปีด้านสังคมต้องการให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ไม่เดือดร้อนคนอื่น
-อ่านหนังสือได้ตอนนี้ต้องสอนซ้ำ ๆในเรื่องการเขียน
- ใจเย็นลงโดยใช้ศิลปะและดนตรี
- อยากให้สังคมรู้จักกันอย่างแพร่หลายและช่วยเหลือกันมากขึ้น
- อนาคตถ้าเราตายลูกจะอยู่อย่างไร
- ภาครัฐช่วยประคับประครองไปพร้อม ๆกับผู้ปกครองโดยมีบ้านดูแลคุ้มครองเขา
- ขออนุเคราะห์บ้านเล็ก ๆ ของออทิสติกในจังหวัดขอนแก่น

- ต้องการให้ช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุด เขียนชื่อ สกุลตัวเอง
- เขาจะอยู่อย่างไรเมื่อพ่อแม่ตายไป
- ดูแลกันต่อไป
- อยากให้มีมีพฤติกรรมดีขึ้น
- อารมณ์ไม่ดีขึ้นจะทำอย่างไรถ้าสงบอารมณ์ลงได้ครอบครัวจะมีความสุข
- เขารุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ไม่รู้จะอยู่กันอย่างไร
- ทางราชการเห็นด้วยกับคุณแม่น้องนิวต้องการให้มีหน่วยงานรองรับเหมือนบ้านพักคนชรา
- การศึกษาคงไม่คาดหวัง
- คาดหวังเพียงแต่พฤติกรรมอารมณ์

4.แหล่งให้กำลังใจ

- ลูกทำอะไรคิดถึงลูกก่อน
- หาสิ่งทดแทน "แม่ทำได้ทุกอย่างเพื่อลูก"
- ทุกวันนี้มีความสุขเพราะลูกเขียนหนังสือได้ ช่วยเหลือตัวเองได้
- ใช้หลักศาสนาคำสอนของพระพุทธเจ้า
- ธรรมะเข้าช่วย ทาน ศีล ภาวนาแผ่ให้ลูกทุกครั้ง
- เด็กออทิสติกเป็นครูของเรา
- ปล่อยวางจะช่วยให้เราและลูกอยู่ได้อย่างมีความสุขภูมิใจในตัวเขา
- ลูกคนเล็กไม่ทอดทิ้งพี่
- ครู พยาบาล หมอให้กำลังใจ
- ตรงไหนเป็นสุขแล้วตรงไหนคือบุญ ถ้าทุกข์มองให้เป็นกลาง
- มีลูกคนเดียวอยู่กัน 3 คนพ่อแม่ลูก
- ได้กำลังใจจากคนรอบข้างที่คอยให้กำลังใจดูแลลูกได้ แม่อยู่ไกล
- ตอนนี้เป็นทั้งพ่อและแม่
- ดีว่าเป็นลูกชายดูแลได้ง่ายสะดวก ไม่กังวลขณะเข้าสู่วัยรุ่น
- พยายามให้เขาได้รับความสุขมากที่สุด
- กำลังใจจากคนรอบข้างเป็นบางคนมาเป็นช่วง ๆ
- คุณหมอให้กำลังใจทุกครั้งที่มาพบเพราะหมอจะช่วยอธิบายให้เราฟัง สร้างความหวังไปเรื่อย ๆ สู้ต่อไป
- จะท้อเวลาเขาดื้อรั้น กินยาก็ไม่ง่วง ไม่นอน
- อยากให้คุณหมอสร้างกำลังใจทั้งคนไข้และผู้ปกครอง ให้ความรู้

5.เทคนิคพิเศษในการฝึกลูก

- พาลูกเข้า 7 – eleven ฝึกการซื้อของไม่ใช่หยิบเฉย ๆ ต้องมีการจ่ายเงินบอกสอนเขาให้รับฟังแต่เขายังสื่อตอบกลับเราไม่ได้

- ทักษะทางสังคมฝึกไม่ให้เข้าบ้านคนอื่น เน้นการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- ใช้กิจกรรมบำบัดมาใช้กับลูกฝึกสมาธิ กิจวัตรประจำวัน แปรงฟัน ล้างหน้า ไปโรงเรียนได้
- ทำความเข้าใจกับครู
- พาลูกไปทำฟันช่วยกันจับเขาจะเลียนแบบพฤติกรรมไปใช้กับคนอื่น
- เพลงสำคัญเพราะวัยรุ่นชอบฟังเพลง
- เกมส์จับคู่ไพ่
- พ่อแม่ลูกมีการทำกิจกรรมร่วมกัน
- ทำตัวเป็นเพื่อนเขาเพราะเขาจะไม่มีเพื่อน
- ทำคอมพิวเตอร์
- ชมเมื่อเขาทำได้ การให้รางวัล กอด การให้ขนม ค่อย ๆถอยห่างแล้วชมเชย
- ให้เขาอยู่ได้ตามลำพัง
- เบี่ยงเบนความสนใจ
- จับอาบน้ำให้เย็นลง
- บังคับให้อาบน้ำเมื่อเขามีพฤติกรรมรุนแรง
- ชอบนั่งรถจักรยานยนต์ กินขนม
- พยายามยับยั้ง บางครั้งก็ต้องยอมตามใจ
- กระตุ้นภาษาด้วยการใช้เสียงเพลง ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น
- เพลงประกอบอวัยวะ เช่น นิ้วโป้งอยู่ไหน อวัยวะต่าง ๆในร่างกายแต่งเป็นเพลงหมด
- เพลงปลาวาฬ ปูไต่
- ใช้เพลงเป็นสื่อในการกระตุ้นพัฒนาการทำให้เด็กรู้จักอวัยวะต่างๆ อารมณ์ดีขึ้น มีความสุข เล่นเกมส์ เปิดคอมพิวเตอร์ได้ พิมพ์อักษรได้ เขียนตัวเลขได้

6.แสดงความคิดเห็นต่อสื่อที่จะใช้ในการกระตุ้นพัฒนาการในเด็ก 2-7 ปี

- การนำเสนอโดยเป็นวีดีทัศน์ก็ดี ลูกชอบฟังหมอลำ
- ไม่ต้องเป็นวิชาการมาก
- การถ่ายรูปพ่อแม่และครอบครัวและเขียนชื่อไว้ด้วย
- เห็นด้วยที่จะนำเสนอแบบวิดีทัศน์เพื่อเป็นสื่อให้ผู้ปกครองอื่นได้เรียนรู้โดยนำเทคนิคการฝึกเด็กโดยผู้ปกครองที่ประสบผลสำเร็จมานำเสนอในรูแปบบวิดีทัศน์
- เด็กปกติชอบภาพการ์ตูนแต่เด็กออทิสติกไม่ทราบแต่ขอเสนอให้มีภาพการ์ตูนร่วมด้วย
- ตัวประกอบที่ใช้ในการบรรยายอวัยวะต่าง ๆ อาจใช้เป็นตุ๊กตาหรือโมเดลอื่น ๆ
- ควรมีรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลายและมีการนำเทคนิคต่าง ๆในการฝึกมาจัดทำเป็นสื่อ

การจัดการความรู้ (KM) จากการประชุมในหัวข้อเรื่อง "พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแล เด็กออทิสติกโดยผู้ปกครอง" โดยสรุปจากเนื้อหาข้างต้นได้ดังนี้

หัวปลา (KV) ได้แก่ สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้ในการกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษา อารมณ์ ในเด็กออทิสติก

ตัวปลา (KG) ได้แก่ ผู้ปกครองพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และเทคนิคพิเศษในการเลี้ยงดูเพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กออทิสติกโดยใช้สียงเพลง และการแลกเปลี่ยนรียนรู้เพื่อจัดทำสื่อในการกระตุ้นพัฒนาการ

หางปลา (KA) ได้แก่ การนำเสนอและบันทึกการฝึกในรูปแบบของสื่อภาพและเสียงเพื่อนำไปเผยแพร่ในกลุ่มผู้ปกครองและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

รายละเอียดของสื่อภาพและเสียงประกอบด้วย

- สื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก เรื่อง ออทิสติก ตอนการกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง
- การสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง
- การสาธิตวิธีการกระตุ้นพัฒนาการลูกด้วยการใช้เสียงเพลงสั้น ๆ
- ตัวอย่างผู้ปกครอง 1 ราย ที่ประสบความสำเร็จในการฝึกกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลงโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการฝึก

2.3 ทีมงานเขียนบทที่จะจัดทำสื่อภาพและเสียงและอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจในบทที่จะถ่ายทำและซักซ้อมบทก่อนก่อนถ่ายทำจริงโดยมีรายละเอียดของบทดังต่อไปนี้

สคริปวีดิทัศน์การกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาด้วยการใช้เสียงเพลง

ลำดับ	บท	ภาพ/เสียง
1.	การกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาด้วยการใช้เสียงเพลงบทนำ ผู้ปกครองหลายท่านประสบอุปสรรคในการกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษา	มีตัวหนังสือบรรยายบนจอและบรรยายเสียง
2.	สมาชิกผู้ปกครองของเราท่านหนึ่งประสบความสำเร็จในการกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาโดยการใช้เสียงเพลงเป็นสื่อ มาร่วมชื่นชมและศึกษาความสำเร็จตลอดจนเรียนรู้ไปด้วยกัน **บทสัมภาษณ์** 1.แรงบันดาลใจที่ใช้เสียงเพลงในการกระตุ้นพัฒนาการลูก 2.จะเลือกเพลงอย่างไร 3.จะเลือกใช้เพลงตอนไหน 4.สิ่งที่ใช้เพิ่มเติมขณะกระตุ้นพัฒนาการ	บรรยายเสียง พิธีกรสัมภาษณ์ผู้ปกครอง (นางพรรณทิพา เบสเซอร์ลิ่ง)

ลำดับ	บท	ภาพ/เสียง
	5.แรงเสริมทางบวกคืออะไร 6.คำแนะนำสำหรับผู้ปกครองคนอื่น ๆ 7.ความรู้สึกในฐานะแม่ที่ประสบความสำเร็จ	
3.	สาธิตการฝึกโดยคุณแม่น้องเจนนิเฟอร์ **ฝึกสมาธิ :เพลงลมหายใจ** "ลมหายใจเข้าลมหายใจออก ดั่งดอกไม้บาน ภูผาใหญ่กว้าง ดั่งสายน้ำเย็น ดั่งนภาอากาศอันบางเบา" **การทักทาย:เพลงสวัสดีคุณครู** "สวัสดีคุณครูที่รัก หนูจักตั้งใจอ่านเขียน ยามเช้าหนูมาโรงเรียน ยามเช้าหนูมาโรงเรียน หนูจักพากเพียรขยันเรียนเอย" **เพลงที่แม่แต่งเอง:สอนให้รู้จักตัวแม่และตัวเด็ก** "แม่จ๋าแม่ แม่รักเจนนิเฟอร์คนเดียว ไม่เคยรักใครนอกจากเจนนิเฟอร์" **ช่วงท้าย** ผู้ปกครองกล่าวปิดท้ายให้แง่คิดก่อนจบ(2 นาที)	- ขึ้นตัวหนังสือเป็นชื่อเพลงแต่ละเพลงพร้อมด้วยภาพการ์ตูน - ต่อด้วยภาพผู้ปกครองสาธิตการฝึกบุตรในแต่ละเพลง(การถ่ายทำเน้นการโฟกัสที่ใบหน้าของเด็กและใบหน้าผู้ปกครองรวมถึงการขยับปากของเด็กตามมารดาหรือการที่มารดาจับมือให้เด็กทำตาม) ภาพผู้ปกครองบรรยาย

2.4 ประสานงานเพื่อนัดวันเวลาในการถ่ายทำสื่อภาพและเสียงกับทีมงานและผู้ปกครอง

2.5 ทีมงานดำเนินการไปถ่ายทำในวันเวลาที่นัดหมาย จำนวน 6 ครั้ง

2.6 ทีมงานนำเอาวิดีโอที่ถ่ายทำเสร็จเรียบร้อยมาคัดเลือกเพื่อทำการตัดต่อและจัดทำเป็นวิดีทัศน์

2.7 จัดฉายวิดีทัศน์ให้ผู้ปกครองและผู้ที่สนใจชมเพื่อประเมินผลสื่อภาพและเสียง

2.8 แจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองและผู้ที่สนใจประเมินผลสื่อภาพและเสียง

3.ระยะประเมินและติดตามผลโครงการ

3.1 ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการต่อสื่อภาพและเสียงในระดับมากถึงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60 ของผู้เข้าร่วมโครงการ

3.2 ประเมินการได้ผลิตสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติกเสร็จสมบูรณ์ จำนวน 1 ชุด

บทที่ 4

ผลการดำเนินโครงการ

ผลการดำเนินโครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลงขอนำเสนอเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการ

ส่วนที่ 2 แสดงร้อยละของความพึงพอใจต่อโครงการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมประเมินนวัตกรรมสื่อภาพและเสียง

ส่วนที่ 4 แสดงร้อยละของความพึงพอใจต่อนวัตกรรมสื่อภาพและเสียง

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมเข้าโครงการสกัดความรู้เรื่องการจัดทำรูปแบบสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก (n = 30)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	13	43
หญิง	17	57
อายุ		
21-30 ปี	7	23
31-40 ปี	11	37
41-50 ปี	9	30
50 ปีขึ้นไป	3	10
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปวส./อนุปริญญา	5	17
ปริญญาตรี	21	70
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	4	13
อาชีพ		
ว่างงาน	1	3
ค้าขาย	3	10
รับราชการ	16	53
สมาชิก อบต.	1	3
ลูกจ้างชั่วคราว	3	10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ลูกจ้างประจำ	1	3
ธุรกิจส่วนตัว	2	7
รัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน	3	10
<u>ตำแหน่ง</u>		
พยาบาลวิชาชีพ	8	42
พยาบาลเทคนิค	1	5
นักวิชาการสาธารณสุข	1	5
แพทย์	1	5
นักวิชาการศึกษาพิเศษ	1	5
นักจิตวิทยา	1	5
เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา	4	21
บรรณารักษ์	1	5
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	1	5

จากตารางที่ 1 แสดงร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการสกัดความรู้การจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติกเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 57 ช่วงอายุ 31-40 ปี,อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30, อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 23 และ 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 10 มีอาชีพรับราชการ,รัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน,ลูกจ้างชั่วคราว,ค้าขาย,ลูกจ้างประจำ,สมาชิกอบต.และว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 53,10,10,10,7,3,3และ3 ตามลำดับ

<u>**ตารางที่ 2**</u> แสดงระดับความพึงพอใจต่อโครงการสกัดความรู้เรื่องการจัดทำรูปแบบสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก (n = 30)

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)				
	มากที่สุด (จำนวน)	มาก (จำนวน)	ปานกลาง (จำนวน)	น้อย (จำนวน)	น้อยที่สุด (จำนวน)
1. วัตถุประสงค์ของการอบรม / สัมมนา	6.67 (2)	86.66 (26)	6.67 (2)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)
2.การถ่ายทอด / การสอนของวิทยากร	ไม่มีผู้ตอบ (0)	93.33 (28)	6.67 (2)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)
3.สื่อการสอน	23.34 (7)	33.33 (10)	43.33 (13)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)
4. การฝึกปฏิบัติ	20 (6)	46.67 (14)	33.33 (10)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)				
	มากที่สุด (จำนวน)	มาก (จำนวน)	ปานกลาง (จำนวน)	น้อย (จำนวน)	น้อยที่สุด (จำนวน)
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรม / สัมมนา	3.33 (1)	46.67 (14)	50 (15)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)
6. ความรู้ที่ได้จากการอบรม / สัมมนา	6.67 (2)	63.33 (19)	30 (9)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)
7.ความพึงพอใจต่อการอบรม / สัมมนาโดยรวม	ไม่มีผู้ตอบ (0)	73 (23)	23 (7)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)
รวม	100	100	100	100	100

จากตารางที่ 2 แสดงร้อยละของความพึงใจต่อการเข้าร่วมโครงการในระดับมากที่สุดต่อเรื่องสื่อการสอนคิดเป็นร้อยละ 23.34 มีความพึงพอใจในระดับมากต่อการถ่ายทอด/การสอนของวิทยากร, วัตถุประสงค์ของการอบรม/สัมมนา,ความพึงพอใจต่อการอบรมสัมมนาโดยรวมและความรู้ที่ได้จากการอบรม/สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 93,33,86.66,73 และ63.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก (n = 22)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	22.7
หญิง	17	77.3
อายุ		
21-30 ปี	3	13.6
31-40 ปี	12	54.5
41-50 ปี	6	27.3
50 ปีขึ้นไป	1	4.5
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	10	45.5
มัธยมศึกษา / ปวช.	3	13.6
ปวส./อนุปริญญา	4	18.2
ปริญญาตรี	3	13.6
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2	9.1

อาชีพ		
ว่างงาน	2	9.1
เกษตรกร	5	22.8
ค้าขาย	2	9.1
รับจ้างทั่วไป	3	13.6
รับราชการ	6	27.3
ลูกจ้างประจำ	2	9.1
ลูกจ้างของรัฐบาล	1	4.5
แม่บ้าน	1	4.5
หน่วยงานที่สังกัด		
กรมกองในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข(กรมสุขภาพจิต)	7	100
ตำแหน่ง		
พยาบาลวิชาชีพ	1	14.3
พยาบาลเทคนิค	1	14.3
นักวิชาการสาธารณสุข	1	14.3
ช่างตัดผม	1	14.3
ผู้ช่วยเหลือคนไข้	1	14.3
เจ้าหน้าที่อาชีวบำบัด	1	14.3
เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์	1	14.3
หน้าที่ความรับผิดชอบ		
เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านสุขภาพจิตและจิตเวชของหน่วยงาน	3	42.9
ไม่ได้รับผิดชอบงานสุขภาพจิตและจิตเวช	4	57.9

จากตารางที่ 3 แสดงถึงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อสื่อภาพและเสียง เป็นเพศหญิงและเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 77.3 และ 22.7 อายุ 31 – 40 ปี ,41-50 ปี,21-30 ปีและ50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 54.5 ,27.3,13.6 และ 4.5 ตามลำดับ วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา,ปวส./อนุปริญญา,มัธยมศึกษา/ปวช.,ปริญญาตรีและปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 45.5,18.2,13.6,13.6 และ 9.1 ตามลำดับ อาชีพ รับราชการ,เกษตรกร,รับจ้างทั่วไป,ว่างงาน,ค้าขาย,ลูกจ้างประจำ,ลูกจ้างของ

รัฐบาลและแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 27.3,22.8,13.6,9.1,9.1,9.1,4.5 และ 4.5 ตามลำดับ หน่วยงานที่สังกัดกรม/กองในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขคิดเป็นร้อยละ 100 ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค นักวิชาการสาธารณสุข ช่างตัดผม ผู้ช่วยเหลือคนไข้ เจ้าหน้าที่อาชีวบำบัดและเจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 14.3,14.3,14.3,14.3,14.3,14.3 และ 14.3 ตามลำดับ เรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่เป็นผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิตและจิตเวชและเป็นผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิตและจิตเวช คิดเป็นร้อยละ 57.9 และ42.9

ตารางที่ 4 ตารางแสดงระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบและช่องทางที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ (n=22)

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ(ร้อยละ)			
	มากที่สุด (คน)	มาก (คน)	น้อย (คน)	น้อยที่สุด (คน)
1. รูปแบบ				
1.1 ดึงดูดความสนใจ	18.2 (4)	77.3 (17)	4.5 (1)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)
1.2 ง่ายต่อการนำไปใช้	13.6 (3)	86.4 (19)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)
1.3 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	45.5 (10)	54.5 (12)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)
2. เนื้อหา				
2.1 เข้าใจง่าย	36.4 (8)	68.2 (15)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)
2.2 นำไปใช้ประโยชน์ได้	27.3 (6)	72.7 (16)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)
2.3 เหมาะสมกับยุคสมัย	40.9 (9)	59.1 (13)	4.5 (1)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)
3. ช่องทาง				
3.1 สะดวกต่อการเข้าถึง	36.4 (8)	63.6 (14)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)
3.2 รวดเร็ว / ทันต่อการนำไปใช้	18.2 (4)	81.8 (18)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)
3.3 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	31.8 (7)	68.2 (15)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)	0 (ไม่มีผู้ตอบ)

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นถึงระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบและช่องทางที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ในระดับมากที่สุดต่อเนื้อหาเหมาะกับยุคสมัยและ,เนื้อหาเข้าใจง่าย คิดเป็นร้อยละ 40.9 และ 36.4 ต่อช่องทางเรื่องสะดวกต่อการเข้าถึงและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 36.4 และ 31.8
พึงพอใจระดับมากต่อเรื่องรูปแบบง่ายต่อการนำไปใช้,ช่องทางรวดเร็วทันต่อการนำไปใช้,รูปแบบดึงดูดความสนใจ,เนื้อหาเข้าใจง่ายและช่องทางสะดวกต่อการเข้าถึง คิดเป็นร้อยละ 86.4 ,81.8,77.3, 68.2 และ 63.6 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอื่น ๆต่อรูปแบบและช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้

รูปแบบ

1.ดีมาก

2.เป็นรูปแบบที่ง่ายต่อการศึกษาและนำไปทดลองปฏิบัติได้

3.เหมาะสมดีแล้ว

4.VCD เหมาะกับยุคสมัย เทคโนโลยีข่าวสารในปัจจุบัน

5.อยากให้มีรูปแบบการแนะนำที่หลากหลายวิธีกว่านี้

6.สื่อสารเข้าใจง่าย

7.น่าจะมีบทนำ การแนะนำตัวเองและผู้สัมภาษณ์ การแต่งกายให้ดูน่าเชื่อถือ

ช่องทาง

1.สามารถเข้าถึงได้ดีพอสมควรกับสภาพสังคมปัจจุบัน

2.นำไปฝึกได้ดี

3.เวลาที่สอนลูกน้อยไป

4.ให้เจ้าหน้าที่คอยแนะนำขณะดูสื่อภาพและเสียงเพื่อให้พ่อแม่ให้ความร่วมมือ

5.แม่พูดรัวบางครั้งฟังไม่ชัด

6.เหมาะสมแล้ว

เนื้อหา

1.เข้าใจง่าย จับประเด็นได้ชัดเจน ช่วยเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปกครองเด็กออทิสติกมีกำลังใจในการดูแลเลี้ยงดูลูกออทิสติกได้

2.เข้าใจง่ายแต่อยากจะให้เพิ่มเนื้อหามากกว่านี้และวิธีปฏิบัติมากกว่านี้

3.ต้องพยายามเพิ่มอีก

4.ต้องปรับปรุงอีก

5.อยากให้สอดแทรกในเนื้อเพลงสั้น ๆ ที่จะนำไปใช้มากกว่าที่คุณแม่ร้องให้ฟัง เผื่อว่าจะมีบุคคลอื่นนำไปใช้ด้วย

6.ดี สามารถนำไปศึกษาและปฏิบัติได้

ตารางที่ 5 แสดงระดับความพึงพอใจต่อสื่อภาพและเสียง ตอน "การกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง "

(n=22)

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)				
	ไม่มี (คน)	น้อย (คน)	ปาน กลาง (คน)	มาก (คน)	มากที่สุด (คน)
1. วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" ให้ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลงมากน้อยเพียงใด	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	36.36 (8)	45.45 (10)	18.18 (4)
2. วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" มีความคมชัดของภาพมากน้อยเพียงใด	ไม่มีผู้ตอบ (0)	ไม่มีผู้ตอบ (0)	31.81 (7)	50 (11)	18.18 (4)
3. วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" มีความคมชัดของเสียงมากน้อยเพียงใด	ไม่มีผู้ตอบ (0)	4.5 (1)	36.36 (8)	31.81 (7)	27.27 (6)
4. หลังจากที่ได้ชมวีดีโอชุดนี้แล้ว ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับเด็กออทิสติกได้มากน้อยเพียงใด	ไม่มีผู้ตอบ (0)	4.5 (1)	27.27 (6)	45.45 (10)	22.73 (5)

จากตารางที่ 5 แสดงถึงระดับความพึงพอใจต่อสื่อภาพและเสียง ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลงในระดับมากที่สุดเรื่องวีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" มีความคมชัดของภาพมากน้อยเพียงใด,หลังจากท่านได้ชมวิดีโอชุดนี้แล้วท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับเด็กออทิสติกได้มากน้อยเพียงใด,วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" ให้ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลงมากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 27.27,22.73 และ 18.18 ตามลำดับ พึงพอใจในระดับมากต่อเรื่องวีดีโอ

เรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" มีความคมชัดของภาพมากน้อยเพียงใด,วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" ให้ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลงมากน้อยเพียงใดและหลังจากที่ได้ชมวีดีโอชุดนี้แล้ว ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับเด็กออทิสติกได้มากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 50,45.45 และ 45.45 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการดำเนินโครงการและข้อเสนอแนะ

คลินิกเด็กและวัยรุ่นโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ได้จัดทำโครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก ตอนการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.เพื่อยกระดับความสามารถของผู้ปกครองเด็กออทิสติก

2.เพื่อผลิตสื่อที่จะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง

3.เพื่อเผยแพร่ความรู้จากผู้ปกครองสู่ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมายของการดำเนินงานโครงการในครั้งนี้ ได้แก่1.ผู้ปกครองและครอบครัวเด็กออทิสติกและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติกที่มารับบริการในโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ 2.โรงเรียน โรงพยาบาลและสถานบริการที่มีความประสงค์จะใช้ประโยชน์จากสื่อจำนวน 30 คนที่เข้าร่วมการอบรมและ 22 คนที่ร่วมประเมินความพึงพอใจต่อสื่อภาพและเสียง ตอนการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลง

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการเริ่มจากเดือนเมษายน 2550ถึงเดือนสิงหาคม 2550 ณ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการครั้งนี้ ได้แก่

1.แบบประเมินความพึงพอใจต่อการอบรม/สัมมนา ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

2.แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบและช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

3.แบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อและภาพและเสียง ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง จัดทำโดย คลินิกเด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

วิธีการดำเนินโครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลง เริ่มจากทบทวนเอกสารและงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานที่วางไว้และติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยสรุปได้ดังนี้

ในส่วนของข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการสกัดความรู้การจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติกสรุปได้ดังนี้

ผู้ที่เข้าร่วมโครงการ ณ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 57 ช่วงอายุ 31-40 ปี,อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30, อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 23 และ 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 10 มีอาชีพรับราชการ,รัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน,ลูกจ้างชั่วคราว, ค้าขาย,ลูกจ้างประจำ,สมาชิกอบต.และว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 53,10,10,10,7,3,3และ3 ตามลำดับ

ในส่วนของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อสื่อภาพและเสียง มีดังนี้

ผู้ร่วมโครงการเป็นเพศหญิงและเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 77.3 และ 22.7 อายุ 31 – 40 ปี ,41-50 ปี,21-30 ปีและ50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 54.5 ,27.3,13.6 และ 4.5 ตามลำดับ วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา,ปวส./อนุปริญญา,มัธยมศึกษา/ปวช.,ปริญญาตรีและปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 45.5,18.2,13.6,13.6 และ 9.1 ตามลำดับ อาชีพ รับราชการ,เกษตรกร,รับจ้างทั่วไป,ว่างงาน,ค้าขาย, ลูกจ้างประจำ,ลูกจ้างของรัฐบาลและแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 27.3,22.8,13.6,9.1,9.1,9.1,4.5 และ 4.5 ตามลำดับ หน่วยงานที่สังกัด กรม/กองในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขคิดเป็นร้อยละ 100 ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค นักวิชาการสาธารณสุข ช่างตัดผม ผู้ช่วยเหลือคนไข้ เจ้าหน้าที่อาชีว บำบัดและเจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 14.3,14.3,14.3,14.3,14.3,14.3 และ 14.3 ตามลำดับ เรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่เป็นผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิตและจิตเวชและเป็นผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิตและจิตเวช คิดเป็นร้อยละ 57.9 และ42.9

ในส่วนของร้อยละของความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการมีดังนี้

ผู้ร่วมโครงการพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อเรื่องสื่อการสอนคิดเป็นร้อยละ 23.34 มีความพึงพอใจในระดับมากต่อการถ่ายทอด/การสอนของวิทยากร,วัตถุประสงค์ของการอบรม/สัมมนา,ความพึงพอใจต่อการอบรมสัมมนาโดยรวมและความรู้ที่ได้จากการอบรม/สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 93,33,86.66,73 และ63.33 ตามลำดับ

ในส่วนของร้อยละของความพึงพอใจต่อรูปแบบและช่องทางที่ถ่ายทอดองค์ความรู้สรุปได้ดังนี้

ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อเนื้อหาเหมาะกับยุคสมัยและ,เนื้อหาเข้าใจง่าย คิดเป็นร้อยละ 40.9 และ 36.4 ต่อช่องทางเรื่อง สะดวกต่อการเข้าถึงและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 36.4 และ 31.8 พึงพอใจในระดับมากต่อเรื่องรูปแบบง่ายต่อการนำไปใช้,ช่องทางรวดเร็วทันต่อการนำไปใช้,รูปแบบดึงดูดความสนใจ,เนื้อหาเข้าใจง่ายและช่องทางสะดวกต่อการเข้าถึง คิดเป็นร้อยละ 86.4 ,81.8,77.3,68.2 และ 63.6 ตามลำดับ

ในส่วนของระดับความพึงพอใจต่อสื่อภาพและเสียง ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง สรุปได้ดังนี้

ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อวีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" มีความคมชัดของภาพมากน้อยเพียงใด,หลังจากท่านได้ชมวิดีโอชุดนี้แล้วท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับเด็กออทิสติกได้มากน้อยเพียงใด,วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" ให้ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลงมากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 27.27,22.73 และ 18.18 ตามลำดับ พึงพอใจในระดับมากต่อวีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" มีความคมชัดของภาพมากน้อยเพียงใด,วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" ให้ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลงมากน้อยเพียงใดและหลังจากที่ได้ชมวีดีโอชุดนี้แล้ว ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับเด็กออทิสติกได้มากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 50,45.45 และ 45.45 ตามลำดับ

ปัญหาอุปสรรคที่พบในขณะดำเนินโครงการ

ด้านผู้ปกครอง

- ในช่วงแรก ๆ ของการถ่ายทำมีการตื่นกล้องและจำบทที่ต้องพูดไม่ค่อยได้เพราะอาจตื่นเต้นเนื่องจากถ่ายทำที่โรงพยาบาล จึงเปลี่ยนสถานที่ในการถ่ายทำไปถ่ายทำที่บ้าน
- เนื่องจากผู้ปกครองเปลี่ยนแปลงเบอร์โทรศัพท์มือถือบ่อยการติดต่อประสานงานในการถ่ายทำจึงมีความล่าช้าและผู้ปกครองมีเวลาค่อนข้างน้อยเนื่องจากเปิดร้านอินเตอร์เน็ตทุกวันเลาในการนัดหมายไม่ค่อยตรงกันกับทีมงาน

ด้านตัวเด็ก

- ช่วงแรกของการถ่ายทำเด็กตื่นกล้องต้องคอยพยายามดูแลอย่างใกล้ชิดและใช้บุคลากรในการถ่ายทำให้น้อยที่สุดเนื่องจากมี 1 ครั้งที่มีบุคลากรร่วมไปถ่ายทำหลายคนเด็กเกิดอาการตื่น ประหม่าทำให้ถ่ายทำลำบากและไม่ร่วมมือในการถ่ายทำ
- ขณะที่ถ่ายทำในบางวันพอมารดาร้องเพลงที่เคยฝึกเด็กจะปิดหูและไม่ร่วมมือในการทำตามมารดาส่งผลให้ถ่ายทำไม่ได้

ด้านทีมงาน

- เนื่องจากเป็นการถ่ายทำชุดแรกผู้จัดทำโครงการยังขาดองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการผลิตสื่อเพื่อส่งเสริมเกี่ยวกับออทิสติกจึงต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากและปรึกษาผู้ที่เชี่ยวชาญที่มีองค์ความรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสื่อหลายท่าน
- การเขียนบทในการถ่ายทำค่อนข้างยากและลำบากเนื่องจากผู้จัดทำโครงการไม่มีประสบการณ์ในการเขียนบทและการผลิตสื่อภาพและเสียง

ด้านสถานที่

- สถานที่ในการถ่ายทำไม่มีการจัดฉากประกอบที่เหมาะสม แสง สี เสียงยังไม่ครบถ้วน

ด้านงบประมาณ

- เนื่องจากงบประมาณมีค่อนข้างจำกัดในการถ่ายทำเพื่อทำการผลิตสื่อภาพและเสียงจึงมีการติดขัดเล็กน้อยแต่ก็สามารถถ่ายทำจนเสร็จสมบูรณ์และจัดทำเป็นสื่อภาพและเสียงได้สำเร็จ

ด้านการประสานงาน

- การประสานงานกับหน่วยงานโสตทัศนูปกรณ์ค่อนข้างมีเวลาที่จำกัดและไม่ชัดเจนในการสื่อสารระหว่างผู้จัดทำโครงการและหน่วยงานทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนเท่าที่ควร
- การประสานงานกับผู้ปกครองค่อนข้างลำบากเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเบอร์โทรศัพท์มือถือบ่อย
- การประสานงานกับหน่วยงานที่ถ่ายทำเพิ่มเติมและตัดต่อเป็นสื่อภาพและเสียงค่อนข้างจำกัดเพราะรับงานมากในช่วงการถ่ายทำและเวลาไม่ค่อยตรงกันกับทีมงาน
- ไม่มีการประสานงานกับผู้ปกครองในการเตรียมเด็กให้พร้อมในช่วงเวลาที่เด็กอารมณ์ดีพร้อมที่จะถ่ายทำ

ข้อเสนอแนะในการจัดทำโครงการครั้งต่อไป

1.ควรมีการจัดเตรียมแผนการดำเนินงานให้พร้อม เช่น บุคลากร สถานที่ ทีมงานและงบประมาณในการดำเนินโครงการให้พร้อมมากขึ้น

2.ควรมีผู้ที่วิพากษ์สื่อภาพและเสียงที่หลากหลายวิชาชีพมากกว่านี้

3.ควรมีการขยายเวลาในการประเมินผลสื่อภาพและเสียงให้นานขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิพากษ์สื่อเพื่อนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1.นพ.จอม ชุมช่วย. **โรค ออทิสซึม (Autistic Disorder) .** แหล่งที่มาจากเวปไซต์ . http:www.dmh.go.th/news/view สืบค้นวันที่ 19 พฤษภาคม 2550.

2.**ชูศักดิ์ จันทยานนท์.ภารกิจสำคัญของชีวิตในบริบทของบิดามารดาเด็กพิเศษ.**เอกสารประกอบการสัมนาประเมินผลงานออทิสติกแบบบูรณาการ วันที่ 17-18 สิงหาคม 2548 ,หน้า 33 - 37.

3.ชญานี วัชรเกษมสินธุ์. **การกระตุ้นพัฒนาการ(Early Stimulation).** แหล่งที่มาจากเวปไซต์ http:www.happy Homeclinic.com. สืบค้นวันที่ 19 พฤษภาคม 2550.

4.พญ.ชลทิพย์ กรัยวิเชียร. **แนวทางการดูแลรักษาโรคออทิซึมสำหรับบุคลากรทางการแพทย์.**ม.ป.ส.,2546.

5.ฟรองซัวร์ เบททิวส์.**ดนตรีบำบัดสำหรับเด็กพิเศษ.**เอกสารการสอนวิชาดนตรีบำบัดของเกียรติศักดิ์ พรหมกัณฑ์.ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น.หน้า 20-22.ม.ป.พ.

6.**ธีรวรรณ ธีรวงษ์.ดนตรีบำบัดสำหรับเด็กพิการ.**วารสารจิตวิทยาคลินิก.2537;25(1):50-65.

7. **ร.ศ.พญ.นิตยา คชภักดี .โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการประเมินผลโครงการพัฒนาเด็กโดยครอบครัว.**2539.

8.นาถลดา ก่อกิจฤกษ์ชัย. พัฒนาการบำบัด. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนาเด็กที่มีพัฒนาการบกพร่องสำหรับบุคลากรสาธารณสุข.2545.

9.พญ.ปริยสุทธิ์ อินทสุวรรณ.กลุ่มดนตรีบำบัดในเด็กออทิสติก.งานวิจัยเพื่อแสดงความรู้และความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาจิตเวชศาสตร์.2545.

10.รศ.รจนา ทรรทรานนท์.**ออทิซึม เรื่องน่ารู้ ลูกออทิสติกไม่พูดจะทำอย่างไร.**ณะเชิงเทรา:โรงพิมพ์ประสานมิตร, 2547.

11.โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือสุขภาพจิตศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติก.**ม.ป.ส.2546.

12.วารุณี สิมากุล. **โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับบุคคลปัญญาอ่อน.**แหล่งที่มาจาก http://www.dmh.go.th. สืบค้นวันที่ 22 พฤษภาคม 2550.

13.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. แหล่งที่มาจากเวปไซต์ http:// satit.kku.ac.th/autistic สืบค้นวันที่ 5 มกราคม 2547.

14.สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิซึม(ไทย)และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **เอกสารประกอบการอบรมโครงการส่งเสริมศักยภาพ ผู้ปกครองครูและบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคคลออทิสติกแบบบูรณการ.**2546.

15.สุชิริน เย็นสวัสดิ์. **การศึกษาทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติกจากการสอนโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.2547.

16.สุภรธรรม มงคลสวัสดิ์และ อัครพรรณ ขวัญชื่น. **บทบาทของครอบครัวต่อการฟื้นฟูเด็กออทิสติกในขอนแก่น.**2547.

17.เสาวนีย์ สังฆโสภณ.**ดนตรีบำบัดตอนที่ 3 .**แหล่งที่มาจากเวปไซต์ http://intranet.prd.go.th/journal/content. สืบค้นวันที่ 22 พฤษภาคม 2550.

18.อารี เวชาคม.**การพัฒนารูปแบบการจัดการบริการบุคคลปัญญาอ่อนในวัยเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.**2545.

ภาคผนวก

* แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ
* รูปภาพกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ
* ตัวอย่างหน้าปกนวัตกรรมสื่อภาพและเสียง
* รายชื่อคณะทำงานโครงการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ 0-10 ปี ☐ 31-40 ปี

☐ 11-20 ปี ☐ 41-50 ปี

☐ 21-30 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป (ระบุ).....ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ไม่เคยเรียน ☐ ปวส. / อนุปริญญา

☐ ประถมศึกษา ☐ ปริญญาตรี

☐ มัธยมศึกษา / ปวช. ☐ ปริญญาโท หรือสูงกว่า

4. อาชีพ

☐ ว่างงาน ☐ รับราชการ

☐ เกษตรกร ☐ รัฐวิสาหกิจ / บริษัทเอกชน

☐ ค้าขาย ☐ เจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน / NGO

☐ รับจ้างทั่วไป ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

หมายเหตุ สำหรับผู้ที่เลือกตัวเลือก "รับราชการ" ให้ตอบข้อมูลในข้อ 5,6และ7 ข้างล่างนี้ด้วย

5. หน่วยงานที่ท่านสังกัด

☐ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ☐ กรม/กองในกระทรวงสาธรณสุข

☐ โรงพยาบาลศูนย์ (ระบุ).....

☐ โรงพยาบาลทั่วไป ☐ กรม/กอง นองสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

☐ โรงพยาบาลชุมชน (ระบุ).....

☐ สถานีอนามัย ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

☐ PCU

6. ตำแหน่งงานของท่าน

☐ พยาบาลวิชาชีพ ☐ เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน

☐ พยาบาลเทคนิค ☐ เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธรณสุข

☐ นักวิชาการสาธรณสุข ☐ เจ้าพนักงานทันตสาธรณสุข

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

7. หน้าที่ความรับผิดชอบ

☐ เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านสุขภาพจิตและจิตเวชของหน่วยงาน

☐ ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านสุขภาพจิตและจิตเวช

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

กรมสุขภาพจิต

แบบสอบถาม

เรื่อง " ความพึงพอใจของผู้รับการอบรม/สัมมนา ตามโครงการของกรมสุขภาพจิต

ประจำปีงบประมาณ 2550 "

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

กรมสุขภาพจิตขอความร่วมมือจากท่านในการประเมินความพึงพอใจของท่านต่อกิจกรรมการอบรม/สัมมนาครั้งนี้ กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบทุกส่วน

ส่วนที่ 1 ประเภทโครงการ/หัวข้อการอบรมสัมมนาที่จะประเมิน

โครงการพัฒนางานสุขภาพจิต เรื่อง " โครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก " โดยมีหัวข้อการอบรม/สัมมนาครั้งนี้ คือ เรื่อง " การสกัดองค์ความรู้ เรื่องการจัดทำรูปแบบสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก "

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจ

2.1 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอบรม/สัมมนา

ท่านพึงพอใจต่อการอบรม/สัมมนาตามหัวข้อที่ระบุในส่วนที่ 1 ในประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้ เพียงใด กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. วัตถุประสงค์ของการอบรม/สัมมนา					
2. การถ่ายทอด/การสอนของวิทยากร					
3. สื่อการสอน					
4. การฝึกปฏิบัติ					
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรม/สัมมนา					
6. ความรู้ที่ได้จากการอบรม/สัมมนา					
7.ความพึงพอใจต่อการอบรม/สัมมนาโดยรวม					

ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอื่นๆต่อกิจกรรมการอบรม / สัมมนา

1. การถ่ายทอด / การสอนของวิทยากร.....

.....

2. การฝึกปฏิบัติ.....

.....

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรม/สัมมนา.....

.....

4. ความรู้ที่ได้จากการอบรม/สัมมนา.....

.....

2.1 ความพึงพอใจต่อรูปแบบและช่องทางที่ถ่ายทอดองค์ความรู้

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. รูปแบบ				
1.1 ดึงดูดความสนใจ				
1.2 ง่ายต่อการนำไปใช้				
1.3 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย				
2. เนื้อหา				
2.1 เข้าใจง่าย				
2.2 นำไปใช้ประโยชน์ได้				
2.3 เหมาะสมกับยุคสมัย				
3. ช่องทาง				
3.1 สะดวกต่อการเข้าถึง				
3.2 รวดเร็ว / ทันต่อการนำไปใช้				
3.3 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย				

ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอื่นๆต่อรูปแบบและช่องทางที่ถ่ายทอดองค์ความรู้

1. รูปแบบ.....

.....

.....

.....

2. ช่องทาง.....

.....

.....

.....

3. เนื้อหา.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 หลังจากชมวีดีโอ เรื่อง ออทิสติก ตอน " การกระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง " ให้ ✓ ในช่องที่ตรงตามความต้องการของท่านมากที่สุด

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" ให้ความรู้เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลงมากน้อยเพียงใด					
2. วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" มีความคมชัดของภาพมากน้อยเพียงใด					
3. วีดีโอเรื่อง ออทิสติก ตอน "กระตุ้นพัฒนาการด้วยเสียงเพลง" มีความคมชัดของเสียงมากน้อยเพียงใด					
4. หลังจากที่ได้ชมวีดีโอชุดนี้แล้ว ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับเด็กออทิสติกได้มากน้อยเพียงใด					

ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

สคริปการกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาด้วยการใช้เสียงเพลง

ใช้เวลาทั้งหมด 10 -12 นาที

ลำดับ	บท	ภาพ/เสียง
1. 2.	การกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาด้วยการใช้เสียงเพลง บทนำ ผู้ปกครองหลายท่านประสบอุปสรรคในการกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษา สมาชิกผู้ปกครองของเราท่านหนึ่งประสบความสำเร็จในการกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษาโดยการใช้เสียงเพลงเป็นสื่อ มาร่วมชื่นชมและศึกษาความสำเร็จตลอดจนเรียนรู้ไปด้วยกัน	มีตัวหนังสือบนจอและบรรยายเสียง บรรยายเสียง
1 2. 3. 4. 5. 6. 7.	**บทสัมภาษณ์** แรงบันดาลใจที่ใช้เสียงเพลงในการกระตุ้นพัฒนาการลูก ตอบ..... จะเลือกเพลงอย่างไร ตอบ..... จะเลือกใช้เพลงตอนไหน ตอบ..... สิ่งที่ใช้เพิ่มเติมขณะกระตุ้นพัฒนาการ ตอบ..... แรงเสริมทางบวกคืออะไร ตอบ..... คำแนะนำสำหรับผู้ปกครองคนอื่นๆ ตอบ..... ความรู้สึกในฐานะแม่ที่ประสบความสำเร็จ ตอบ..(เน้นเรื่อง ภาษา สมาธิ และ	พิธีกรสัมภาษณ์และผู้ปกครองบรรยาย ชื่อมารดาปรากฏบนจอ นางพรรณทิพาเบสเซอร์ลิ่ง

	อารมณ์).....	
ลำดับ	**บท**	**ภาพ/เสียง**
1 2 3 4 5	**คุณแม่น้องเจนนิเฟอร์สาธิตการฝึก** ฝึกสมาธิ : เพลงลมหายใจ "ลมหายใจเข้า ลมหายใจออก ดั่งดอกไม้บาน ภูเขาใหญ่กว้าง ดั่งสายน้ำเย็น เย็นนภาลัยอันบางเบา" สอนการทักทาย : เพลงสวัสดีคุณครู "สวัสดีคุณครูที่รัก หนูจะตั้งใจอ่านเขียน ยามเช้าเรามาโรงเรียน ยามเช้าเรามาโรงเรียน หนูจะพากเพียรขยันเรียนเอย" เพลงแม่แต่งเองสอนให้รู้จักตัวแม่และตัวเด็ก :แม่จ๋าแม่ แม่รักเจนนิเฟอร์คนเดียว ไม่เคยรักใครนอกจากเจนนิเฟอร์ สอนการชี้อวัยวะ : นี่คือผม นี่คือหน้าผาก นี่คือปาก นี่คือลูกตา สอนการเคลื่อนไหวอวัยวะตามเสียงเพลง : เพลงนิ้วโป้งอยู่ไหน "นิ้วโป้งอยู่ไหน นิ้วโป้งอยู่ไหน อยู่นี่จ๊ะ อยู่นี่จ๊ะ สุขสบายดีหรือไร สุขสบายทั้งกายใจ ไปก่อนล่ะ สวัสดี"	- ขึ้นตัวหนังสือเป็นชื่อเพลงแต่ละเพลงพร้อมภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว -ต่อด้วย ภาพผู้ปกครองสาธิตการฝึกบุตรในแต่ละเพลง(การถ่ายภาพเน้นการโฟกัสที่ใบหน้าของเด็กและใบหน้าผู้ปกครองรวมถึงการ ขยับปากของเด็กตามมารดาหรือการที่มารดาต้องจับมือเด็กให้ทำตาม)
	ผู้ปกครองกล่าวปิดท้ายให้แง่คิดก่อนจบ(2 นาที)	ภาพผู้ปกครองบรรยาย

แบบฟอร์มใบยินดีในการเข้าร่วมโครงการ

ข้าพเจ้า (นาย,นาง,นางสาว) พรรณทิพา นามสกุล เบลเชอร์ อายุ 43 ปี ได้รับฟังการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ วิธีการ ระยะเวลาของการทำโครงการจัดทำสื่อภาพและเสียง เพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก จากนางสุดารัตน์ พรหมกัณฑ์แล้ว และทราบว่าการทำโครงการครั้งนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อการรักษาพยาบาลที่ข้าพเจ้าจะได้รับ โดยที่ข้าพเจ้าสามารถบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการนี้ได้ตามความต้องการของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเข้าใจคำอธิบายข้างต้นโดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงนามเข้าร่วมโครงการครั้งนี้ด้วยความสมัครใจ

ลงชื่อ.....
(พรรณทิพา เบลเชอร์)

พยาน.....
(ทศลักษณ์ เลขพิล)

พยาน.....
(ชัชราพรรณ ทองสมภักดี)

วันที่ 6 มิ.ย. 50

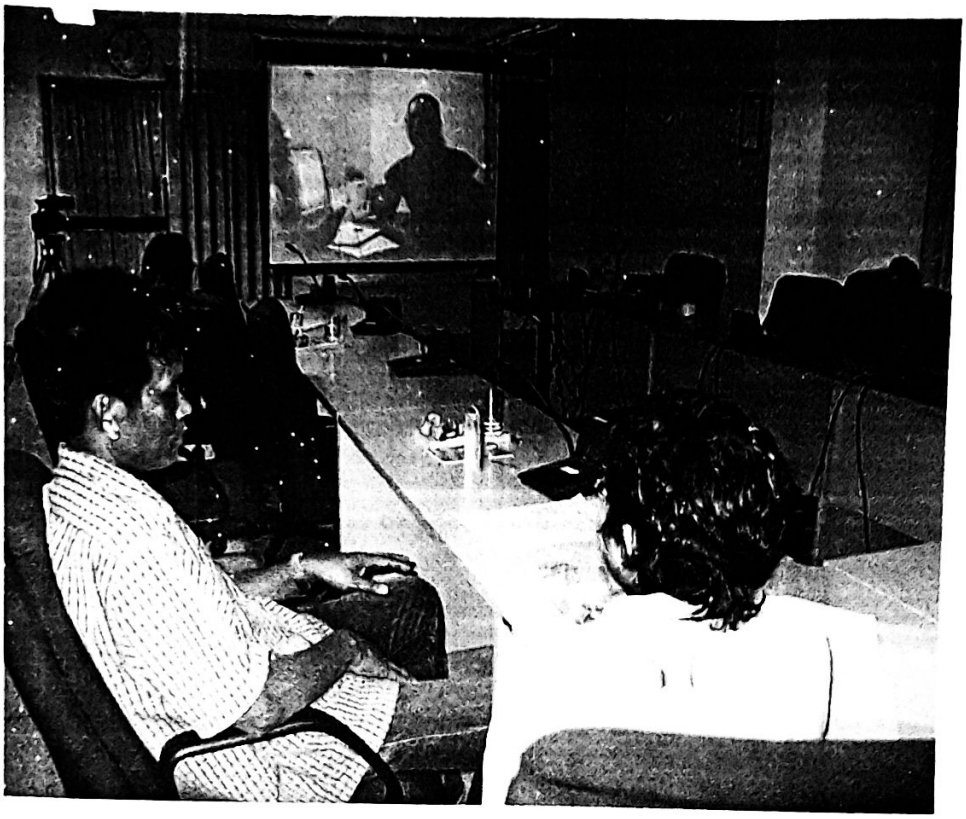

โครงการประชุมเพื่อสกัดองค์ความรู้ ในการชัดทำสื่อรูปภาพ และเสียง

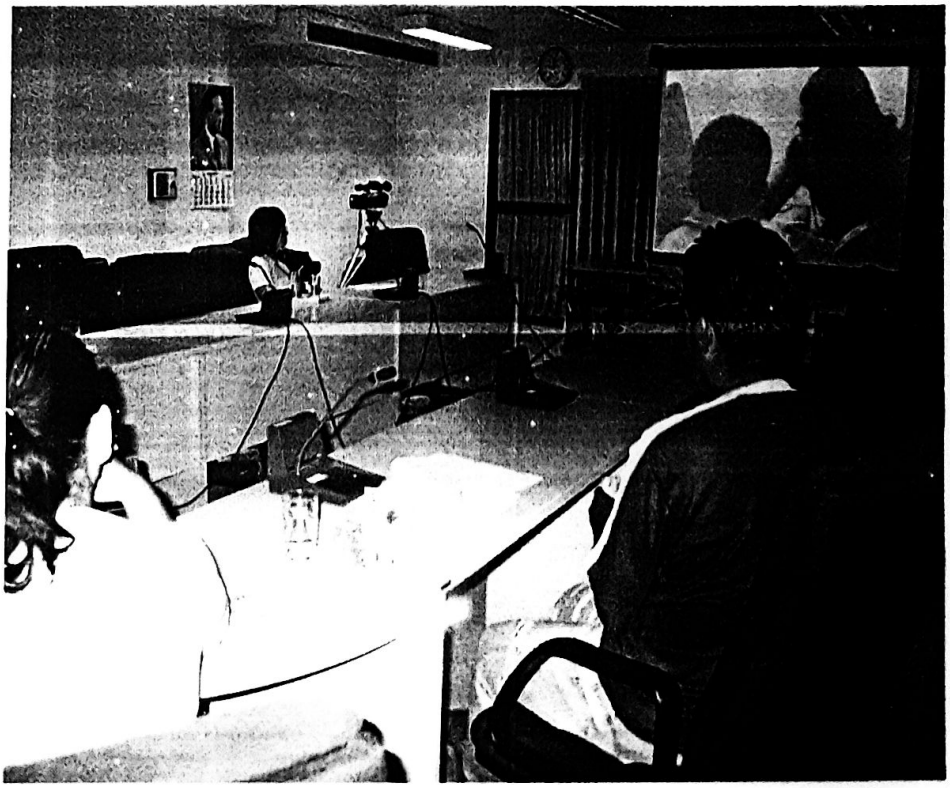

ออทิสติก

ตอน

การกระตุ้นพัฒนาการด้านภาษา

...ด้วยการใช้เสียงเพลง...

รายชื่อคณะทำงาน
โครงการจัดทำสื่อภาพและเสียงเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับออทิสติก
ตอน การกระตุ้นพัฒนาการด้วยการใช้เสียงเพลง

ที่ปรึกษาโครงการ

1.นายแพทย์ทวี ตั้งเสรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

2.นางสาวปริยสุทธิ์ อินทสุวรรณ นายแพทย์ 7 หัวหน้าคลินิกเด็กและวัยรุ่น

3.นางสาวจุรัญ อึ้งสำราญ พยาบาลวิชาชีพ 7 หัวหน้างานวิชาการ กลุ่มการพยาบาล

คณะทำงาน

1.นางสาวสุดารัตน์ พรหมกัณฑ์	พยาบาลวิชาชีพ 4	หัวหน้าโครงการ
2.นางจุฑารัตน์ ทองบ่อ	พยาบาลเทคนิค 6	คณะทำงาน
3.นางสาววราภรณ์ รัตนวิศิษฐ์	พยาบาลวิชาชีพ 6	คณะทำงาน
4.นางสาวอัจฉริยา นคะจัด	นักจิตวิทยา 4	คณะทำงาน
5.นางวัชราพรรณ ทองสมรักษ์	นักอาชีวบำบัด 4	คณะทำงานและเลขานุการ
6.นางสาวยุรตรี แตงชุ่ม	นักวิชาการศึกษาพิเศษ4	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ